AKADEMISKA SJUKHUSET

Cochleaimplantat för barn och ungdomar

Information

Denna information har utformats för dig om cochleaimplantat för barn och ungdomar.
Vi vet att du och din familj kommer att ha många frågor om vård och behandling. Vi hoppas att du ska hitta svar på en del av dina frågor i denna information.

Har du frågor, kontakta Hörsel- och balansmottagning 3:

E-tjänst via 1177

Telefon: 018-611 51 54

Vänd sida för att läsa mer!

Datum: 2024-04-09
ID: DocPlusSTYR196-2173

REGION UPPSALA

Vad är cochleaimplantat?

Cochleaimplantat (CI) är en protes för hörselsinnet. Ett tekniskt hjälpmedel för personer med dövhet och grav hörselnedsättning som gör det möjligt att höra ljud.

Ett CI består av en yttre och en inre del. Den inre delen består av en mottagare som opereras in under huden och från den leds elektroder in i hörselsnäckan. Den yttre delen (processorn) tar emot ljud och omvandlar ljudet till signaler som skickas genom huden till mottagaren. Från mottagaren går elektriska impulser till elektroderna och stimulerar på så vis hörselnerven. Hörselnerven leder signalerna vidare till hörselcentrum i hjärnan.
Processorn består dels av en hörapparatliknande del, dels av en platta som fäster mot mottagaren under huden med hjälp av en magnet.

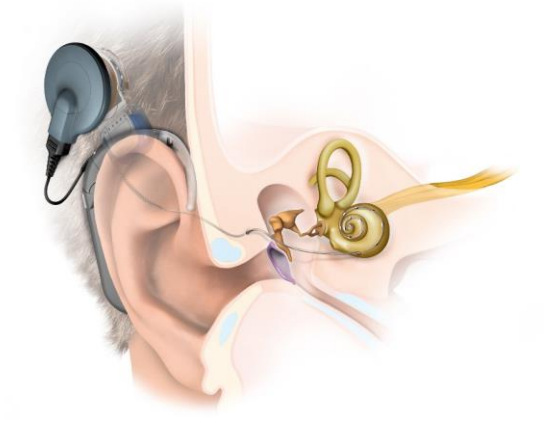

Vilka kan vara aktuella för cochleaimplantat?

Barn vars hörsel är så nedsatt att de inte har någon större hjälp av hörapparat kan ha nytta av CI. Oavsett anledningen till hörselnedsättningen är det viktigt att hörselnerven fungerar och kan skicka signalerna vidare till hörselcentrum i hjärnan. Ett dövt barn måste få CI under sina första levnadsår för att hjärnans hörselcentrum ska utvecklas till att kunna höra talat språk. Om man förlorar hörseln efter att man lärt sig prata kan man också få CI. De flesta föräldrar till döva barn väljer idag att ge sina barn CI. Ibland finns det medicinska hinder som gör att barnet inte kan opereras med CI.

Utredning

Utredningen består av noggranna hörselmätningar med och utan hörapparater. Barnet röntgas och genomgår ofta även hörselmätning i narkos. Logopeden bedömer barnets kommunikations- och språkutveckling. Tillsammans med hörselläkare och kurator går man igenom för- och nackdelar med ett CI utifrån de förutsättningar som finns. Därefter samråder teamet kring patientens förutsättningar för CI. Om allt ser bra ut bokas ett andra besök. Vid det besöket får familjen träffa en familj med ett barn som har CI. Man träffar även den kirurg som ska operera och den ingenjör som ska göra inkopplingen.

Operation

Operationen utförs i narkos och tar cirka två till tre timmar. Lite av håret rakas bort. Snittet görs ett par centimeter bakom örat. En kanal borras in i benet till mellanörat och därefter in i hörselsnäckan. Där placeras elektrodkabeln som ska stimulera hörselnerven. Mottagardelen placeras sedan under huden. Under operationen görs en röntgen och ingenjören kontrollerar att implantatet fungerar. Efter operation får man stanna på avdelningen i cirka ett dygn.

Efter operationen kan barnet vara lite trött och dåsigt. Smärta efter operationen är inte uttalad men dämpas vid behov effektivt med smärtlindrande medicin. Under någon vecka efter operationen kan balansorganet i örat vara påverkat. Detta kan medföra att barnet blir vingligt och ostadigt, men besvären är oftast övergående. Andra besvär, som kan uppträda, är tinnitus och påverkat smaksinne, men även dessa besvär försvinner i regel inom några veckor. Någon enstaka gång kan ansiktsnerven reagera med nedsatt funktion efter operationen. Risken att nerven blir bestående skadad är mycket liten. För att minska risken för infektion ges infektionsförebyggande behandling.

Inkoppling och uppföljning

Ungefär fyra veckor efter operationen påbörjas inkopplingen av implantatet tillsammans med ingenjör och audionom. Inkopplingen innebär att processorn programmeras och barnet börjar höra. Inkopplingen tar ungefär sju till tio dagar fördelade över två månader. Under denna tid träffar familjen kurator för samtal och logoped för att få råd och träning vid användningen av implantatet.
Första året träffar barnet regelbundet audionom, ingenjör och logoped. Återbesök är inplanerade till tre, sex, nio och tolv månader efter inkopplingen. Därefter halvårs och sedan årliga besök. Hörselhabiliteringen sker i samarbete mellan teamet för hörselimplantat och hörselhabiliteringen i hemregionen. Medlemmar ur teamet för hörselimplantat kan bjuda in eller besöka förskolan/skolan och informera och handleda personal, assistenter och anhöriga.

Resultat

Förutsättningarna för CI varierar mellan olika personer. Det beror på att hörselnedsättningen kan ha olika orsaker och att barnet kan ha flera olika funktionsnedsättningar. Tidig operation liksom mycket språkstimulans förbättrar resultatet. Ljudet som man uppfattar med CI kan låta mer eller mindre tydligt. En del barn utvecklar inte förmågan att höra talat språk utan behöver teckenspråk som sitt primära språk. Många barn med CI hör idag så bra att de når normal talspråksutveckling och de kan med hjälp av visst stöd gå i vanlig skola.

Övrigt

Vår verksamhet bygger på samarbete med remitterande regioners hörselvård och det är en fördel om en stor del av träning och uppföljning kan ske så nära hemmet som möjligt. Respektive regioners regler för sjukresor gäller vid besöken. Patienthotell erbjuds vid behov.

Ett CI försvårar magnetröntgen och kan störas av viss teknisk utrusning. Patienten förses därför med ett implantatkort att visa vid läkarbesök och när man går genom en säkerhetskontroll på en flygplats.

I Teamet för hörselimplantat ingår följande professioner:

Hörselläkare
Kirurg
Ingenjör
Barnaudionom
Vuxenaudionom
Logoped
Kurator
Hörselpedagog
Koordinator

1177
Du hittar information och tjänster för din hälsa och vård på webbplatsen 1177.se. För sjukvårdsrådgivning ring 1177, öppet dygnet runt.

Kontakt Akademiska
Akademiska sjukhuset nås via:
patientkontakt@akademiska.se
Patientkontakt 018-611 30 33,
Växel: 018-611 00 00
www.akademiska.se